

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 8 korona
Félévre . . . 4 „
Negyedévre . . . 2 „
Egyes szám ára 16 fill.

ABONYI

U J S A G

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP.

Felölős szerkesztő és kiadó:

TEMESKÖZY GERZSON

Nyilletterek, hirdetési díjak és előfizetések a szerkesztőséghez küldendők.

Tanév kezdetén.

Rövidesen megnyílnak az iskola kapui, hogy magukba fogadják a gyermekeket, a jövő Magyarország polgárait, akik által kell hogy épüljön tovább a nagy alkotás: Magyarország fennállásának jövő biztosítása, melynek új alapjaiért most harcolnak, most hoznak nagynál nagyobb áldozatot hősiességgel, vérrel, dicső katonáink.

Lehetetlen, hogy egy pillanatra ne áljunk meg arról a nagy feladatnál. Az ember egész életének, egész jövőjének alapja a gyermekkorban van, lelkiéletre, gondolkodására, jövőjére végzetesen irányító hatással vannak a gyermekkori behatások, impressiók, melyek első sorban a szülői házban és az iskolában szereznek.

Ma — sajnos — keveseknek adta meg, hogy a szülői házban nevelésben részesedhessenek. Az apa oda van — harcol a hazáért az édesanyát meg egészen megőrli a létért való küzdelem, a napi megélhetés gondja.

És ekkor kétszeres sullyal, fokozott hatással bír az iskola. Nincs máshol a gyermek helyes jó impressiókat nyertjen, — annak kell pótolni a hazáért harcoló édesapa jószágos szigorát és annak kell nyújtani a megélhetésért küzdő édesanya szeretetét.

Nagy feladat, mi elé a háború tanárainkat, tanárnőinket, tanítóinkat, tanítónőinket állította. Ott a szigorú tanterv, mit el kell végezni és a szülői nevelés, mit nekik kell pótolni. Az Önök kezébe van most letéve Magyarország reménye, jövője. Egyeztessék össze kérem úgy, hogy tanítsanak is, — neveljenek is; a tantárgyak ridegségét ellensúlyozzák szeretettel, jószágos szigorral. A magyar számonknak adjanak eszmei tartalmat, hogy a gyermek lelkiélettel, hanem szeretetteljes tisztelettel érezzen Önökhöz. Arra kérjük, neveljék fiainkat magyaroknak, becsületes egyenes lelkű, nyílt jellemű emberekké és főként neveljék őket az életre és higyjék meg, az az önfeláldozás, mikor egész erejükkel e nagy célt szolgálják, meg lesz jutalmazva

a tanítványok szívetében, ragaszkodásában, és kell, hogy elismerésben részesüljön az iskola fenntartók részéről, is mert egész emberek munkáját kérjük Önöktől, akiknek nincs ideje alkalmá, hogy másképp keressenek és nem is szabad megengedni, hogy erejük egy kis részét is a létért való küzdelem kösse le.

Amint Németország nagy céljait iskolamestereik segítségével valósíthatta csak meg, úgy tekintünk mi is bizalommal és reménységgel a mi fáradozó tanári és tanítói karunkra, hogy ezekben a nehéz nagy időkben is hiven és odaadással teljesítve nemmes hivatásukat, nagy céljaink megvalósulását ők is elősegítik.

Dr. Rózsa Elemér.

600

becsületes, igaz magyar érkezett kedden városunkba, hogy nyugalmat találjon közöttünk a rettenetes dúlás után, hogy biztonságban hajthassák le 11 napi vonat zakatolástól zúgó fejüket, hogy lecsendesüljön lelkük gyötrelme 11 napi hanyattatás, vergődés után.

Vajon úgy lesz-e? Vajon lesz-e bennünk az ő nagy lelki erejükből csak tizedrésznyi is arra, hogy megtaláljak itt, amit keresnek: hozzájuk méltó, becsületes, igaz magyar vendég szeretettel, szívességgel, figyelmet, gyöngédséggel, egy olyan nép iránt, aki annyi szenvedés és nyomoruságos gyötrelme után is megőrizte emberi méltóságát, szerénységét, tisztesség tudását, türelmét, egy szóval olyan lelki fenségét, amit csak elvétve találunk erre mifelénk, a mi felénk között . . .
Egy-két — inkább ostoba, mint rosszakaratu jelenséget leszámítva — lakosságunk szívesen fogadta székely véreinket, sokan maguk keresték föl az elhelyezést intézőt, hogy menekülteket kaphassanak.

A jelen háborus időben nem csupán riportot írunk, hanem történetet s a mi történetünkben e mai jelenség messze kimagasló az apróbb nagyobb mozzanatokból, s lerögzíti lakosságunk karakterisztikus jellegét.

De tanúságot tesz arról is, hogy nem mindenki tudja ezt kiváltani s nem mindig szerencsével . . .

Kedden délután fél 5 órára kellett volna a menekülteket hozó vonatnak berobognia, mert reggel 7 órától Szolnokon várakozott az indulásra; sajnos, mintán este 8 órakor érkezett be, felborult mindazon — minden

részleteiben precizizált intézkedés, mely Dr. Madarász főszolgabíránk annyi gonddal dolgozott ki s mely annyi munkától kimélte volna meg a bizottságot s egy kényelmetlen éjszakával rövidítette volna meg vendégeink gyötrelmeit 10 órára azonban fedél alatt volt mindenki, két óra alatt el lett helyezve 600 vándor, akik 11 nap óta nem vetkőzhettek le s nem alhattak csak percek, rövid órácskákat.

Másnapra maradt az összeírás, a végleges elhelyezés, a pillanatnyi segélyezések elintézése, a munkások kiosztása, néhány durva létküldetés lakásadó „tapintatos” megrendszabályozása stb.

Megkönnyítette azonban ezt a munkát szegény menekülteink higgadtsága, türelme, illetudása, a miért oly értékes nép ez s a miért oly iszonyu a kár, amely általuk a nemzetet érte.

Legyenek áldottak s legyen az ő mérhetetlen szenvedésük a magyar nemzet megváltása.

Leles főszolgabíránk hálás köszönetét tolmácsolom azoknak, kik fogataikat, 57-en az elhelyezést intéző bizottság rendelkezésére bocsátották, különösen Juhász István mészárosnak, Kopeczky Lipótnak, Guttman Izsáknak, kik fogataikkal szakadatlanul fuvaroztatták a menekülteket és holmiaikat. Elismerés illeti meg a polgárőrség kiscsapatát élükön Feké Mihály és Molnár András ellenőrökkel, továbbá rendőrségünket Simon Márton biztossal, kik fáradságot nem kímélve igyekeztek feladatuknak lelkiismeretes odaadással és erélyvel megfelelni.

Őrizzük meg történetünk kincseit.

Az abonyi vasuttcának más alföldi városoktól annyira eltérő képet adtak régi házainak magasra szökő oromfalai. Az egykori Pápay-féle ház oromfala helyén már régén a tető rideg vonalai éktelenkednek és a nyár folyamán aggodalommal várta mindenki, aki városunk multja és csinosága iránt érdeklődik, hogy a gazdát cserélt báró Weigelsberg-féle magtár szép oromzata is el fog tűnni és vele megsemmisül az egy letűnt kor izlésében egyszerre emelt épületcsoport szemet gyönyörködtető harmóniája. Kellemesen csalódtunk. Az új gazda megértő lélek, felfogta, hogy a tárgy, amely birtokába jutott oly emlék, amely kötelez valamire, mint jellemző emléke a multnak s mint ilyen közkinccs, vele a tulajdonos szabadon rendelkezik el is bontathatja, ha akarja és mégis kötelessége megalkuvást keresni a célszerűség és az izlés között, hogy belőle amennyit csak lehet sértetlenül adjon át a jövőnek.

H I R E K.

Felkérjük

tisztelt előfizetőink, hogy az előfizetési díjakat, a hátralékok szerint, a folyó egész fél, vagy negyedévre mielőbb beküldeni sziveskedjenek, miután a nyomtatás költségei tetemes hátralékban vannak. Szerk.

— **Sebesültjeink.** Andó János 29. Buzás Gyula 29. Horváth György 29. Kadenczki József 29. Kis István 29. Skultéti Ferenc 29. Krajcsi Ferenc 34. gye. Mucsányi Jokim 15. vadász.

— **Hadifogjaink.** Szabados Jozsef 29. Tóth István 29. Barta József 68. Greskovics Ferenc 68.

— **Hőseink szobrára** Király Béla adott 10 kor. legutóbbi kimutatásunk 674 kor. 03 f. Ehez a fenti összeg 10 kor. Eddigi gyűjtésünk 684 kor. 03 f.

— **Adományok menekültjeink javára.** Richter Béláné 100 K. Sivó Jenőné 50 K. Lőrinczy Mihály 30 K. Dr. Márton Lajos 100 K. Moravec István 10 K. Alp. Nagy Imre 10 K. Véli Miksa 20 K. Eddigi adományok összege 3352 K. (Nkörösön 3681 K gyűlt össze).

— **Békéért.** A nkörösi ref. templomban napoként d. u. 5 órákor, a békéért és győzelemért könyörgő istentisztelet tartatik, melyeken nagyszámu közönség szokott részt venni. Így a körösiek!

— **Ádám Kálmán,** a kecskeméti ref. egyházmegye esperese, — az egyházmegyei gyűlésen bejelentett állásáról lemondását a közgyűlés nem fogadta el, hanem hivatala tendőinek végzésével Kiss Zsigmond abonyi lelkészt, az egyházmegyei lelkészi főjegyzőt és Takács József ceglédi lelkészt, mint legidősebb egyházmegyei lelkészi tanácsbíró bizta meg

— **Figyelmeztetés.** Figyelmeztetik a közönséget, hogy eltépt vagy elnyírott bankjegyeket fizetesképpen el ne fogadjon, mert az tőlük sem állami, sem pedig közpénztár fizetesképpen el nem fogadja.

— **A sör árának emelése.** A fővárosi serfőzők, körlevélben tudatták, hogy gyártmányaik árát szeptember 11-től kezdve általánosan fölemelik még pedig hordósóránál hektóként 25 korona pótlékkal, palacksóránál pedig a félliteres és ennél kisebb palackoknál palackonként 20 fillér pótlékkal, a félliternél nagyobb palacknál 25 fill. pótlékkal

— **Wekerle Sándor bérlete.** A Kőrösi ref. egyház 135 holdnyi dái alapítványi birtokát, melyet már évilzedek óta Wekerle Sándor nagybirtokos, a magyar politikai és közéletnek korszakos, nagy térfia birtokolta bérletben, ujra kivette bérbe 5400 kor. évi bérösszegért.

— **Az aprópénz hiányról.** Régebb idő óta váltópénz alig van forgalomban, rézpénz pedig egyáltalán nincs. A szenvedélyes gyűjtők, — az ezüst pénz is eldugdosták a közforgalom elől. A szükség ujabbban arra ragadtatta a közönséget, hogy egy koronás fizetésnél a papír két koronást kettétépip s azzal fizetnek. De az így megcsontított bankjegy félkétkoronásunként 10 fillert veszít értékéből, amely levonással váltja be ezt az osztrák-magyar bank.

— **Önként belépés a hadseregbe** A honvédelmi miniszter rendelet adott ki, amely szerint megengedi az 1899. évben született ifjaknak, valamint a népfőlkelési kötelezettségen túl lévőknek, hogy a hadseregbe önként beléphetnek. A fiataloknak szülői beleegyezés szükséges ugyan, de azt utólag is betervezhetik.

— **Menekültjeink javára.** G. Farkas József 70 liter tejet adományozott.

— **Közgyűlést** tartott pénteken képviselő testületünk, melyen az 1914. évi számadásokat referálta el Nagy Lajos jegyzőnk.

— **Puporka Ernő** 15 éves napszámos lábát a gözke levágta s mire orvosi segítség érkezett, — elvérzett.

— **A legénység nősülési engedélye.** A honvédelmi miniszter 270,228 számú körrendelete — mint a Külügy-Hadügy írja — a nősülési engedélyek megadásáról szól. Ezen túl megengedik, hogy mindazok az egyének, akik a háboru tartamán tényleges szolgálati kötelezettségüknek eleget tesznek, vagy pedig mint póttartalékosok az első katonai kiképzésben részesülnek, attól az időtől fogva, amidőn a véderőtörvényben előírt tényleges szolgálati kötelezettségük letelt, illetve az első katonai kiképzésüket befejezték, katonai hatósági nősülési engedély nélkül köthesse nek házasságot. A megjelölt idő letelle előtt ezek az egyének — még abban az esetben is, ha esetleg egyévi önkéntesekből már tartalékos tisztékké, illetve külön katonai hatósági engedély szolgálat továbbfolytatására önként jelentkeztek, a tovább szolgáló altisztekre vonatkozó határozványok ezentul is érvényben maradnak.

— **Mindent a hadseregnek!** A honvédelmi minislerium Hadsegélyező Hivatala a hadsereg részére szükséges olajok pótlására az olajtartalmu magvakat, a Barack-, napraforgó-, tök- és szilvماغvakat szerzetadományképpen minél nagyobb mennyiségben beküldeni kéri. Különösen nagy súlyt helyez a hivatal a lekvár- és pálinkafőzésnél visszamaradt szilvماغvakra. Egy kis áldozatkészséggel ezeket érő nyersanyag megteremtésében segítkezik az, aki e rendes körülmények között veszendőbe menő értékeket összegyűjti és a Hadsegélyező Hivatalnak Budapest V Akademia-utca 17. szám beküldi. A csomagokat bármely postahivatal vagy vasutiállomás ingyen továbbítja, ha azokat kívül „Gyógynövény“ jeltéssel látjuk el.

— **Vasuti hiénák.** Megérkezett az első menekülteket szállító vonat. Meg a második, harmadik stb. Szegény székelly magyarjaink népvándolásra indultak nem hozva magukkal egyebet, mint igazán a legszükségesebbeket. Szerencsés volt az, aki egy két kacsbát, libát, sőt tulboldog volt az aki egyetlen sertését a vasuti kocsiába dobhatta. Szegényebb néposztály egyedül kincse a malac. Pénze nem lévén, áruba bocsájtotta azt a szolnoki személypályaudvaron. Akadlak uzsorásokazonal, akadtak hiénák a vasutasok körében, mert fényes üzletel csináltak a menekültekkel. Egy hizott kacs 3 korona, egy hizott liba hat koronáért, egy 200 koronás disznó 40 koronáért kelt el addig, mig a csendőrség rá nem jött a gazdaságra, és közé nem ütött a vasutasoknak Alávalóság és szégyen az a rendszer mely Magyarország különösen az ily esetekben vasutaknál tapasztalható.

— **Jön a burgonyaközpont.** A legmegbízhatóbb helyről jelentik, hogy a kormány rövidesen rendeletet fog kiadni, amelylyel lefoglalja a burgonyatermést és arányos elosztását egy központra fogja bízni, amely már nemsoká megalakul. Mint igen szépen mondják, a burgonyával való közellátás terén rendszeres és összefüggő intézkedésekre van szükség. És mindenek fölött bizonyos uraknak arra van szükségük, hogy — természetesen 5 százalékos önzetlenség alapon — burgonyaközpontá tömörüljenek s a biztmi-riák után megszervezzék a burgonyamé-riákat is. Most már tehát egészen helyen leszünk, mert a burgonya is el fog tűnni.

— **A mai rendkívüli drága világban** érdekes tudnunk azt, hogy máskor is volt ám drágaság, de abból korántsem következik, hogy ezt olcsó világ ne kövesse. 1817-ben oly hallatlan drágaság volt, hogy „tavaszra kelve egy véka búzának az ára 10—12 frt, az árpaé 6—8 frt.“ szolgáljon szomorú vizsgálásul!

— **A hadifényképkiállításra,** melyet a Hadsegélyező Hivatal oktoberben rendez, a frontokról egyre érkezését megörökítik. A kiállítás a háboru egész történetét kívánja bemutatni, azért fontos, hogy mindenki beküldje fölvételeit, amelyek a magyarság háborus szereplését megörökítik. A hivatal minden nagyságban és kivitelben elfogad képeket vagy filmeket, az eselleg szükséges előhívatást és nagytást maga végzi. Cim: V. Akadémia utca 17.

— **Fontos tudni való!** Az Abonyi polgári iskolába használt könyvek s mindenféle füzetek féláron kaphatók.

Sárik Gyula üzletében Czeglédén.

**Adakozzunk
szerencsétlen
erdélyi
menekültjeink
számára.**

**A Keresztény temet-
kezési vállalat**
ajánlja kegyelet cikkeit

kőkeresztet,

sirkoszoruit, koszoru szalagjait, izléses felírással, saját műhelyében készült koporsókat. Gyászkocsi és két lófogat díjtalanul áll a t. vevő közönség rendelkezésére. Raktár helyiség Kossuth-tér 2. sz.

Kiszolgálás éjjel és nappal bármely órában, a cikkeik roppant árnelkedése dacára a legmérsékeltbb áron.